

Літвінов О.С.

к.е.н., доцент,

Малишко В.С.

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет (Україна)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДТВОРЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОСТЕЙ

Як відомо, під економічним відтворенням розуміється постійно повторюваний процес відтворення всіх елементів економічної системи, таких як фактори (ресурси) виробництва, виробничі та економічні відносини.

Проблемами вивчення сутності відтворення ресурсів підприємства займалися багато вчених, починаючи від класиків економіки, завершуючи їх сучасними послідовниками. Більшість авторів під відтворенням розуміють діяльність по відновленню споживчих якостей ресурсів.

Серед ресурсів (факторів) виробництва науковцями велику увагу приділено аналізу умов відтворення трудових, матеріально-сировинних, фінансових та особливо матеріально-технічних ресурсів підприємства при цьому недостатньо розглянутими залишаються питання відтворення нематеріальностей або нематеріальних ресурсів підприємства (НМР).

Важливим питанням управлінського аналізу будь-якої діяльності є процес визначення її ефекту та ефективності. Ефект – це результат діяльності. Ефективність – це характеристика того, завдяки яким витратам ресурсів були досягнуті результати. Метою визначення ефективності діяльності є вибір найбільш ефективного, раціонального, економічного варіанту дій із всього спектру можливих варіантів. Діяльність по відтворенню НМР підприємства також має велику кількість варіантів дій. Всі ці варіанти призводять до різних результатів і потребують різних витрат ресурсів, що обумовлює важливість оцінки ефективності відтворення.

На нашу думку, існує помилкове представлення про тотожність ефективності відтворення і ефективності використання основних засобів. Фондовіддача, фондоємність, фондоозброєність, фондорентабельність та ін. характеризують співвідношення результатів використання основних засобів із їх обсягом або витратами на їх придбання, що є характеристикою ефективності використання основних засобів (окрім фондоозброєності, яка є показником співставлення). Тоді як показниками ефективності відтворення НМР повинні бути показники, які співвідносять результати саме відтворення із витратами ресурсів на цей процес.

Показником результату відтворення пропонуємо вважати показник приріст корисності об'єкту НМР, а показником ефективності відтворення є питома корисність витрат на відтворення об'єкту НМР. Питома корисність витрат на відтворення споживчих якостей об'єкту НМР показує, який приріст споживчих якостей об'єкту НМР забезпечується 1 гривнею додаткових витрат.